

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник ректора

проф. _____ І.П. Гладкий

« ____ » _____ 2013 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни «Міжнародна економічна діяльність України»
(за вимогами кредитно-модульної системи навчання)

Галузь знань – 0305 «Економіка та підприємництво»

Напрямок підготовки – 6.030503 «Міжнародна економіка»

Харків ХНАДУ 2013

Робоча навчальна програма складена к.е.н., доцентом, доцентом кафедри міжнародної економіки Покатаєвою К.П. на основі освітньо-професійної програми для галузі знань 0305 – «Економіка та підприємництво» та навчального плану за напрямом підготовки 6.030503 – «Міжнародна економіка».

Рецензент

доцент кафедри міжнародної економіки
кандидат економічних наук, доцент

Д.У. Бікулова

Робоча навчальна програма розглянута та ухвалена на засіданні кафедри Міжнародної економіки

(протокол № _____ від « ____ » _____ 201__ р.)

Завідувач кафедри міжнародної економіки
доктор економічних наук, професор

Д.В. Бабич

Схвалено Радою (методичною комісією) факультету Управління та бізнесу

(протокол № _____ від « ____ » _____ 201__ р.)

Голова Ради (методичної комісії)
факультету Управління та бізнесу
доктор економічних наук, професор

І.А. Дмитрієв

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

«Міжнародна економічна діяльність України»

(системний змістовий модуль)

Характеристика обсягів підготовки	Характеристика лекційного потоку	Характеристика навчального процесу
Загальний обсяг – 6 кредитів. Усього годин – 216 год. Усього змістових модулів – 17. Усього блоків змістових модулів – 5. Усього залікових модулів – 5. Один змістовий модуль – 3-17 год. Один заліковий модуль – 36-54 год. Усього аудиторних годин на тиждень – 4 (лекцій – 2 год., практичних занять – 2 год.).	Галузь знань – 0305 «Економіка та підприємництво». Напрямок підготовки – 6.030503 «Міжнародна економіка». Освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр. Кількість навчальних груп у потоці – 1. Лектор, відповідальний за курс – доцент Покатаєва Катерина Петрівна.	Навчальна дисципліна – нормативна. Рік підготовки – 3-4. Семестр навчання – 6-7. Кількість годин: лекцій – 72, практичних занять – 72, самостійних робіт студентів (СРС) – 72, у т.ч. модульний контроль (види контролю: тестові завдання) – 24. Індивідуальна робота (консультації) – 12. Підсумковий контроль: залік, інтегрований іспит.

Предмет навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є механізм міжнародної економічної діяльності України в комплексі його складових форм, а також інструментів регулювання в контексті сучасних інтеграційних процесів і тенденцій глобалізації та регіоналізації.

2. Мета та завдання

Метою дисципліни є формування системи теоретичних знань про об'єктивні закономірності, реальні процеси, специфічні особливості та регулятивне забезпечення міжнародної економічної діяльності України, а також набуття практичних навичок щодо здійснення комерційних, інвестиційних та фінансових операцій у міжнародній сфері.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна економічна діяльність України» студенти повинні:

Знати (згідно вимог ОПП за напрямом та рівнем підготовки):

- теоретичні засади й особливості міжнародної економічної діяльності;
- основні напрями геополітики України;
- основні форми міжнародного торговельно-інвестиційного та валютно-фінансового співробітництва України з країнами світу, їх особливості на сучасному етапі;

- сутність та завдання, принципи й інструменти регулювання міжнародної економічної діяльності на макро- та мікрорівнях;
- засади нормативно-правового регулювання й управління зовнішньоекономічними операціями на міжнародному рівні;
- механізм співробітництва в умовах розвитку сучасних інтеграційних процесів та участі в них України.

Вміти (згідно вимог ОКХ за напрямом та рівнем підготовки):

- здійснювати зовнішньоекономічні операції;
- оцінювати стан, ефективність і перспективи участі України в інтеграційних процесах;
- аналізувати показники і фактори міжнародної конкурентоспроможності держави і національних підприємств.

У подальшому отримані знання з дисципліни будуть використані при вивченні таких фахових дисциплін: «Міжнародна торгівля», «Міжнародна інвестиційна діяльність», «Міжнародний менеджмент», «Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства», а також при дипломному проектуванні.

3. Зміст навчальної дисципліни

Вступ

Місце дисципліни в системі економічних наук. Вступ до міжнародної економічної діяльності України. Структура курсу. Теоретико-методичні особливості навчального процесу з дисципліни «Міжнародна економічна діяльність України». Організаційно-методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів. Контроль знань і умінь з дисципліни. Література.

Блок змістових модулів (розділ) 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Змістовий модуль (тема) 1

Сутність і особливості міжнародної економічної діяльності

Предмет курсу: природа і визначення міжнародної економічної діяльності. Поняття міжнародної економічної діяльності та її роль за сучасних умов розвитку України.

Принципи міжнародної економічної діяльності.

Відкрита економіка як економічна категорія. Принципові характеристики сучасної відкритої економіки.

Платіжний баланс: показник і фактор міжнародної економічної діяльності. Структура платіжного балансу.

Світове господарство та міжнародний ринок. Основні риси, що визначають природу світового господарства як системної цілісності.

Інтернаціональне співробітництво: форми та рівні.

Основні передумови участі України в міжнародній кооперації та в міжнародному поділі праці.

Змістовий модуль (тема) 2

Суб'єкти міжнародних економічних операцій в Україні

Критерії класифікації суб'єктів міжнародної економічної діяльності.

Коло суб'єктів міжнародної економічної діяльності України відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Суб'єкти МЕД на мікроекономічному рівні. Цілі міжнародної економічної діяльності на підприємницькому рівні.

Суб'єкти МЕД на макроекономічному рівні. Основні цілі міжнародної економічної діяльності суб'єктів макrorівня.

Суб'єкти МЕД на між- або наддержавному рівні. Основні органи, які здійснюють роль регуляторів міжнародної економічної діяльності України. Тенденції, які зумовлюють зростання значення наддержавних форм міжнародного економічного регулювання і транснаціональної підприємницької діяльності. Основні завдання та напрями діяльності міжнародних економічних організацій.

Змістовий модуль (тема) 3

Експорт і імпорт товарів

Торгівля товарами в системі міжнародної економічної діяльності.

Міжнародна купівля-продаж товарів: сутність операцій та їх різновиди.

Експортна діяльність в макро- та мікроекономічному вимірах.

Прямі та опосередковані експортно-імпортні операції. Реекспорт та реімпорт.

Українська специфіка експортно-імпортної діяльності. Факторні передумови міжнародної торгівлі України. Специфіка експортного потенціалу України. Імпортна політика: загальні цілі та актуальні проблеми України. Структурні компоненти вітчизняного імпорту, системний взаємозв'язок між експортною та імпортною складовими міжнародної торгівлі України. Геостратегічна специфіка національної участі в міжнародній торгівлі. Україна та міжнародні інститути регулювання торгівлі.

Змістовий модуль (тема) 4

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1-3

1. Сутність міжнародної економічної діяльності.
2. Особливості міжнародної економічної діяльності.
3. Суб'єкти міжнародної економічної діяльності.

4. Експортні операції.
5. Імпортні операції.
6. Специфіка зовнішньої торгівлі України.

Модульний контроль знань за змістовими модулями 1-3 (заліковий модуль №1) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Блок змістових модулів (розділ) 2 ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ ДО СВІТОВИХ РИНКІВ

Змістовий модуль (тема) 5 Особливості міжнародної торгівлі послугами в Україні

Поняття міжнародної торгівлі послугами. Види міжнародних послуг та їх класифікація. Міжнародний ринок послуг та його особливості.

Науково-технічний прогрес як структуроутворюючий чинник розвитку сфери міжнародних послуг.

Інформаційні й електронні послуги як динамізуючий чинник міжнародної економічної діяльності.

Особливості становлення ринку послуг у відкритій економіці України.

Послуги посередників у міжнародній торгівлі. Поняття торговельно-посередницької діяльності. Юридичне забезпечення торговельного посередництва. Класифікація суб'єктів міжнародного посередництва.

Міжнародні послуги у сфері виробництва, кооперування та реклами. Поняття міжнародних технологічних послуг. Інжиніринг. Консалтинг. Франчайзинг. Реклама в міжнародній економічній діяльності.

Лізинг та інші орендні операції в міжнародному співробітництві. Поняття лізингу. Класифікація лізингових угод. Правове регулювання лізингу в Україні.

Міжнародні транспортні послуги. Сучасні тенденції розвитку транспорту в контексті світової динаміки. Україна в системі міжнародних транспортних комунікацій. Геостратегічні перспективи транспортного забезпечення міжнародного співробітництва України. Морський та річковий транспорт: світові тенденції та українські реалії. Залізничний транспорт: сучасні тенденції та роль у міжнародній економічній діяльності. Міжнародні автоперевезення. Авіатранспортні сполучення: стан та перспективи розвитку. Трубопровідний транспорт України. Роль транспорту для міжнародної комерційної діяльності.

Страхові послуги в міжнародній економічній діяльності.

Міжнародний туризм. Поняття та тенденції розвитку міжнародного туризму. Класифікація різновидів міжнародного туризму. Суб'єкти міжнародного туризму, специфіка їх цілей та діяльності. Інститути та інструменти регулювання міжнародного туризму в Україні. Україна в міжнародних туристичних операціях: національна специфіка та завдання.

Змістовий модуль (тема) 6

Міжнародні інвестиційні, валютно-кредитні відносини України

Україна в процесах міжнародної міграції капіталів та господарської транснаціоналізації. Сучасні особливості міжнародного інвестиційного процесу. Інвестиційні інтереси – рушійна сила руху капіталів. Трансформаційна специфіка національної участі в міжнародних ринках капіталів. Приватизація як інструмент залучення інвестицій до трансформаційної економіки.

Комерційні структури в процесах транснаціоналізації. Транснаціоналізація в підприємницькій сфері: суб'єкти та функціональна специфіка. Геостратегічні фактори розвитку інвестиційних тенденцій. Акціонерні форми та засоби транснаціоналізації комерційної діяльності. Неакціонерні форми транснаціоналізації господарської діяльності.

ТНК у системі міжнародного інвестування: особливості та новітні тенденції для України. ТНК у системі сучасних міжнародних економічних відносин. Передумови поширення міжнародних корпорацій як форми господарювання: історичний контекст. Міжнародна природа господарської діяльності ТНК. Об'єктивні конкурентні переваги ТНК. Типи та структура корпорацій в економічній діяльності міжнародного й національного рівнів. Специфічні форми підприємницької транснаціоналізації в умовах ринкових перетворень. Наслідки господарсько-інвестиційної діяльності ТНК. Обмеження монополізації.

Спільні підприємства як форма міжнародної господарської діяльності України. Природа спільного підприємства. Спільні підприємства: поняття та специфіка. Мотивація створення СП. Процес створення СП. Специфіка розвитку спільних підприємств в Україні.

Відкрита економіка України в системі міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин. Міжнародні валютно-фінансові інструменти в моделі відкритої економіки. Ризики макроекономічної дестабілізації через відкритість фінансово-монетарної та інвестиційної сфери. Ситуація із зовнішньою заборгованістю України.

Змістовий модуль (тема) 7

Україна на світових ринках праці та міжнародна трудова міграція

Поняття міжнародної міграції робочої сили: міграція в долі українського та інших народів.

Класифікація складових, факторів і видів міжнародної міграції.

Характеристика сучасного світового ринку праці.

Аналіз наслідків міграції на ринку праці.

Регулювання міграційних потоків.

Міграційний рух населення на території України

Змістовий модуль (тема) 8

Міжнародний трансфер технологій та інноваційна політика в системі пріоритетів міжнародної економічної діяльності

Міжнародний рух технологій: предмет і сучасні тенденції.
 Інструменти науково-технічного регулювання у відкритій економіці.
 Інформатизація як визначальний фактор моделі міжнародного співробітництва.
 Технополіси в стратегії розвитку відкритої економіки.
 Стандартизація як фактор та умова міжнародного співробітництва.
 Макроекономічна політика України в контексті сучасного НТП.

Змістовий модуль (тема) 9

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 5-8

1. Міжнародна торгівля послугами України.
2. Міжнародні інвестиційні відносини України.
3. Міжнародні валютно-кредитні відносини України.
4. Міжнародна трудова міграція України.
5. Міжнародні науково-технічні відносини України.

Модульний контроль знань за змістовими модулями 5-8 (заліковий модуль №2) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Блок змістових модулів (розділ) 3

МІЖНАРОДНА КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Змістовий модуль (тема) 10

Міжнародні комерційні операції

Міжнародний контракт. Сутність та зміст міжнародного контракту. Типова послідовність контрактних пунктів експортно-імпортних операцій. Характеристика основних елементів міжнародного контракту.

Ціна міжнародного контракту. Фактори ціни контракту та її складові. Основні види цін міжнародних контрактів. Основні способи здійснення платежів за експортно-імпортними контрактами. Основні форми розрахунків, які використовуються в міжнародній комерційній практиці.

Поняття світової ціни. Вимоги щодо надання зовнішньоторговій ціні статусу міжнародної. Множинність світових цін. Тенденції взаємозв'язку внутрішніх та зовнішніх цін. Основні причини розбіжностей між внутрішніми і світовими цінами. Класифікація цін світового ринку. Особливості трансферних цін. Основні завдання трансферного ціноутворення. Фактори, що впливають на політику трансферного ціноутворення. Ціноутворюючі фактори і методика розрахунку експортних цін. Особливості ціноутворення під час укладання зовнішньоторгових угод. Основні стратегії ціноутворення у зовнішній торгівлі.

Цінові і валютні умови зовнішньоторгових контрактів. Фінансові умови зовнішньоторгових угод.

«Інкотермс» – інструмент міжнародної торгівлі. Поняття «Інкотермс» (базисних умов постачання). Призначення і специфіка застосування «Інкотермс». Класифікація умов «Інкотермс». Визначення моментів переходу ризику і витрат з продавця на покупця згідно з «Інкотермс». Вибір транспорту міжнародних перевезень згідно з «Інкотермс».

Нормативна регламентація комерційної діяльності.

Змістовий модуль (тема) 11

Основні завдання для СРС за змістовим модулем 11

1. Сутність і структура міжнародного контракту.
2. Міжнародні інвестиційні відносини України.
3. Світова ціна.
4. Ціна міжнародного контракту.
5. «Інкотермс».

Модульний контроль знань за змістовим модулем 11 (заліковий модуль №3) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Блок змістових модулів (розділ) 4

РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Змістовий модуль (тема) 12

Регулювання міжнародної економічної діяльності України

Основні концептуальні проблеми регулювання відкритої економіки. Моделі відкритої економічної політики. Основне завдання підвищення конкурентно спроможності української економіки. Тарифно-нетарифне регулювання національного товаровиробника. Застосування митного тарифу в міжнародній практиці. Сучасні форми протекціонізму. Добровільні обмеження експорту в контексті антиімпортної політики. Антидемпінг як фактор у конкурентній боротьбі. Основні критерії оптимізації податкової системи податкової системи України.

Валютне регулювання міжнародної економічної діяльності України. Необхідність та економічний зміст валютного регулювання. Види валюти і валютних операцій. Механізм валютного регулювання. Роль МВФ та Світового банку у валютному регулюванні. Національний рівень валютного регулювання. Об'єкти валютного регулювання. Інструменти валютного регулювання.

Змістовий модуль (тема) 13

Особливості митного регулювання міжнародної торгівлі в Україні

Правові засади митної справи. Загальні поняття митного регулювання здійснення зовнішньоекономічних операцій. Митна служба України. Основні завдання митних органів України.

Протекціоністська торгова політика і політика вільної торгівлі. Основні форми протекціонізму.

Класифікація інструментів торгової політики. Характер інструментів торгової політики. Тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Суть, функції та класифікація мита. Значення митного тарифу. Митна вартість товару. Витрати, що входять до митної вартості. Ефективна ставка тарифу, як реальний рівень митного обкладання кінцевих імпортованих товарів. Тарифна ескалація як підвищення рівня митного обкладання товарів зі зростанням ступеня їх обробки. Митні збори і податки.

Змістовий модуль (тема) 14

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 12-13

1. Організаційно-правові засади регулювання міжнародної економічної діяльності.
2. Механізм валютного регулювання міжнародної економічної діяльності.
3. Механізм митного регулювання міжнародної економічної діяльності.
4. Особливості регулювання міжнародної економічної діяльності України.

Модульний контроль знань за змістовими модулями 12-13 (заліковий модуль №4) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Блок змістових модулів (розділ) 5

УКРАЇНА В ПРОЦЕСАХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ І ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Змістовий модуль (тема) 15

Україна у світових інтеграційних процесах

Міжнародні економічні зв'язки в українській історії: ретроспектива та сучасність. Основи періодизації міжнародної економічної діяльності України. Докиївський період торгівлі. Торгова модель Київської Русі. Зовнішні зв'язки колоніального періоду. Радянський період розвитку національної спеціалізації та міжнародної торгівлі. Початок нової історії.

Специфіка процесів інтернаціоналізації на сучасному етапі. Практичні цілі міжнародного співробітництва в контексті системного аналізу. Сутність та особливості процесів інтернаціоналізації: українська специфіка. Сучасна національна гео економічна модель: складові елементи та функціональні риси. Гео економічна політика України в міжнародному контексті. Економічна

інтеграція. Глобалізація та регіоналізація — форми соціально-економічної інтернаціоналізації. Регіональна інтеграція як фактор нових реалій міжнародної економічної діяльності України. Прикордонне співробітництво в Україні.

Торгово-коопераційні відносини та інтеграційний режим України з країнами СНД. Інтеграційно-дезінтеграційні контрверсії СНД: на шляху від «розлучення» до співіснування. Режими співробітництва з країнами СНД. Зона вільної торгівлі в рамках СНД. Проблема участі України в Митному союзі держав СНД: оцінка доцільності.

Європейський вектор зовнішньоекономічної діяльності: резерви співробітництва як фактор перспективної інтеграційної моделі. Завдання та умови європейської інтеграції України. Розвиток торговельно-економічних зв'язків з країнами Європи. Правові засади співробітництва України з ЄС. Україна в системі євро регіонів.

Чорноморський вектор міжнародної економічної діяльності. Чорноморське економічне співробітництво: сутність проекту. Напрями співробітництва в рамках ЧЕС у контексті геополітичних альтернатив. ЧЕС у вимірах глобальних стратегій. Особливості та завдання участі України в ЧЕС.

Змістовий модуль (тема) 16

Глобальний контекст міжнародного економічного співробітництва

Глобалізація економічного розвитку і роль міжнародної економічної діяльності у встановленні зв'язків національних економік зі світовим господарством та у формуванні елементів глобальної економіки.

Формування економічної єдності світу. Зближення матеріально-виробничих умов народів і держав. Транснаціоналізація світової економіки. Поглиблення процесу інтернаціоналізації виробництва й обігу. НТР: спільність сучасних продуктивних сил. Інтернаціоналізація відтворювальних процесів. Дематеріалізація і інтелектуалізація виробництва, зміна моделі економічного розвитку. Глобальні інвестиційні цикли.

Сталий розвиток в умовах глобалізації. Основні пропорції світового господарства. Рушійні сили і особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми. Моделі економічного розвитку.

Глобальна криза сучасної цивілізації. Головні глобальні і регіональні проблеми сучасного світу. Основні проблеми глобальної екології: економічні аспекти екологічного перенавантаження, світові водні та повітряні проблеми. Міжнародні економічні аспекти вирішення екологічних проблем, міжнародне природоохоронне співробітництво і проблеми розвитку оптимальної стратегії природокористування. Демографічні світові процеси, проблема перенаселення планети демографічні «ями» та «вибухи». Шляхи розв'язання глобальної продовольчої проблеми. Глобальна ресурсно-енергетична проблема. Безпека світової економіки. Проблема збереження миру, роззброєння й конверсії військового виробництва. Механізм вирішення глобальних проблем. Координація міжнародної економічної політики.

Змістовий модуль (тема) 17

Основні завдання для СРС за змістовими модулями 15-16

1. Процеси інтернаціоналізації на сучасному етапі.
2. Інтеграція України в міжнародну економічну діяльність.
3. Участь України у процесах регіоналізації.
4. Міжнародне економічне співробітництво в умовах глобалізації.
5. Участь України у вирішенні глобальних проблем.

Модульний контроль знань за змістовими модулями 15-16 (заліковий модуль №5) здійснюється у формі поточного тестування, усного опитування, виступу з доповідями.

Заключення

Інтегрований висновок з дисципліни. Знання й уміння, які будуть використовуватись при вивченні інших дисциплін. Значення економічних знань для формування світогляду майбутнього фахівця. Сучасні тенденції розвитку і перспективи міжнародної економічної діяльності України.

4. Розподіл змістових модулів за видами занять за годинами та кредитами

Таблиця 4.1

Назва змістового модуля	Усього на змістовий модуль (год./кред.)	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	СРС (год.)
1	2	3	4	5
Блок змістових модулів (розділ) 1				
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
Змістовий модуль (тема) 1. Сутність і особливості міжнародної економічної діяльності	17/0,47	6	6	5
Змістовий модуль (тема) 2. Суб'єкти міжнародних економічних операцій в Україні	17/0,47	6	6	5
Змістовий модуль (тема) 3. Експорт і імпорт товарів	17/0,47	6	6	5
Змістовий модуль (тема) 4. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1-3	3/0,08	-	-	3
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 1	54/1,5	18	18	18

Продовження таблиці 4.1

1	2	3	4	5
Блок змістових модулів (розділ) 2 ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ ДО СВІТОВИХ РИНКІВ				
Змістовий модуль (тема) 5. Особливості міжнародної торгівлі послугами в Україні	12/0,33	4	4	4
Змістовий модуль (тема) 6. Міжнародні інвестиційні, валютно-кредитні відносини України	15/0,42	6	6	3
Змістовий модуль (тема) 7. Україна на світових ринках праці та міжнародна трудова міграція	12/0,33	4	4	4
Змістовий модуль (тема) 8. Міжнародний трансфер технологій та інноваційна політика в системі пріоритетів міжнародної економічної діяльності	12/0,33	4	4	4
Змістовий модуль (тема) 9. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 4-8	3/0,08	-	-	3
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 2	54/1,5	18	18	18
Блок змістових модулів (розділ) 3 МІЖНАРОДНА КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ				
Змістовий модуль (тема) 10. Міжнародні комерційні операції	12/0,33	8	8	14
Змістовий модуль (тема) 11. Основні завдання для СРС за змістовим модулем 10	6/0,17	-	-	6
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 3	36/1,0	8	8	20
Блок змістових модулів (розділ) 4 РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
Змістовий модуль (тема) 12. Регулювання міжнародної економічної діяльності України	17/0,47	8	8	1
Змістовий модуль (тема) 13. Особливості митного регулювання міжнародної торгівлі в Україні	13/0,36	6	6	1
Змістовий модуль (тема) 14. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 12-13	6/0,17	-	-	6
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 4	36/1,0	14	14	8
Блок змістових модулів (розділ) 5 УКРАЇНА В ПРОЦЕСАХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ І ГЛОБАЛІЗАЦІЇ				
Змістовий модуль (тема) 15. Україна у світових інтеграційних процесах	17/0,47	8	8	1
Змістовий модуль (тема) 16. Глобальний контекст міжнародного економічного співробітництва	13/0,36	6	6	1
Змістовий модуль (тема) 17. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 15-16	6/0,17	-	-	6
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 5	36/1,0	14	14	8
Усього	216/6,0	72	72	72

Таблиця 4.2

Перелік тем практичних занять

№ практичного заняття	№ змістового модуля	Назва практичних занять	Кількість годин	Обсяг навчального матеріалу (кредити)
1-3	1	Сутність і особливості міжнародної економічної діяльності	6	0,17
4-6	2	Суб'єкти міжнародних економічних операцій в Україні	6	0,17
7-9	3	Експортно-імпортні операції	6	0,17
10-11	5	Міжнародна торгівля послугами в Україні	4	0,11
12-14	6	Міжнародні інвестиційні, валютно-кредитні відносини України	6	0,17
15-16	7	Україна на світових ринках праці та міжнародна трудова міграція	4	0,11
17-18	8	Міжнародний трансфер технологій та інноваційна політика в системі пріоритетів міжнародної економічної діяльності	4	0,11
19-22	10	Міжнародні комерційні операції і контракти	8	0,22
23-26	12	Регулювання міжнародної економічної діяльності України	8	0,22
27-29	13	Особливості митного регулювання міжнародної торгівлі в Україні	6	0,17
30-33	15	Україна у світових інтеграційних процесах	8	0,22
34-36	16	Глобальний контекст міжнародного економічного співробітництва	6	0,17
ЗАГАЛОМ			72	2,0

5. Система оцінювання навчання**5.1. Система оцінювання трудовитрат навчання студента (залікові модулі)**

№	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	Обсяг трудовитрат студента (кредитів)	Форма контролю знань	Шкала оцінювання знань студента
1	Перший заліковий модуль за змістовими модулями 1-3	54	1,5	МК: тестування	(1...100)
2	Другий заліковий модуль за змістовими модулями 4-8	54	1,5	МК: тестування	(1...100)
3	Третій заліковий модуль за змістовим модулем 10	36	1,0	МК: тестування	(1...100)
4	Четвертий заліковий модуль за змістовими модулями 12-13	36	1,0	МК: тестування	(1...100)
5	П'ятий заліковий модуль за змістовим модулем 15-16	36	1,0	МК: тестування	(1...100)
Усього		216	6,0		(1...100)

Примітка: підсумкова оцінка трудовитрат студента на засвоєння дисципліни у цілому підраховується як арифметична сума кредитів за опрацьованими заліковими модулями.

5.2. Система оцінювання знань студентів і шкала оцінки (за кожний заліковий модуль)

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90 – 100
B	Добре	80 – 89
C	Добре	75 – 79
D	Задовільно	67 – 74
E	Задовільно	60 – 66
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1 – 34

Примітка: згідно з наказом МОН України від 30.12.05 р. № 774, підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів в інтервалі (1...100) балів.

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання не передбачено навчальним планом підготовки фахівців за напрямом підготовки.

7. Види, форми та методи навчання

Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота студентів згідно таблиці розподілу змістових модулів за видами занять (за годинами та кредитами).

8. Методичне забезпечення

Навчально-методичні матеріали кафедри з дисципліни, які знаходяться у файловому архіві ХНАДУ.

Навчально-методичні матеріали (навчальні посібники, навчальні програми, плани семінарських занять, тематика рефератів, матеріали для самостійної роботи студентів, списки рекомендованої літератури), що представлені на кафедрі.

Адреси рекомендованих Internet-сайтів:

<http://globalfindata.com>

<http://www.ukrstat.gov.ua>

<http://www.bank.gov.ua>

<http://www.minfin.gov.ua>

<http://www.finance.ua>

<http://rada.gov.ua>

9. Література, що рекомендована для самостійної роботи студентів (Залікові модулі 1-5)

Основна література

1. Багрова І. В. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / за ред. І. В. Багрової. – К. : ЦНЛ, 2004. – 384 с.
2. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України : підручник. – К. : КНЕУ, 2003. – 948 с.

Додаткова

1. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – С. 337 (зі змінами; див. подальші видання Відомостей).
2. Агеев Є.Я., Чепінога В.І. Зовнішньоекономічна діяльність : основи, маркетинг, менеджмент, облік, ефективність : навч. посіб. : Харків, 2006. – 480 с.
3. Владимиров К.Н., Бардачова В.Ю. Митне регулювання : навч. посіб. – 2-ге вид. – Херсон : Олді-плюс, 2002. – 336 с.
4. Грачев Ю.Н. Внешнеэкономическая деятельность. Организация и техника внешнеторговых операций : учеб.-практ. пособие. – М. : ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2001. – 592 с.
5. Дідівський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. – К. : Знання, 2006. – 462 с.
6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : підручник для вузів / І.В. Багрова, Н.І. Редіна, В.Є. Власик, О.О. Гетьман. – Київ : ЦНЛ, 2004.
7. Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики. ХХ – початок ХХІ ст. : навч. посіб. – 2-ге вид., без змін / В.Ф. Салабай, І.Д. Дудко, М.В. Борисенко, М.П. Чуб. – К.: КНЕУ, 2008. – 368 с.
8. Козак Ю.Г., Логвінова Н.С., Сіваченко І.Ю. та ін. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 792 с.
9. Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогон Ю.В. та ін. Міжнародна економіка: навч. посіб. – К.: АртЕк, 2002.
10. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. – 4-те вид., стер. – К. Знання-Прес, 2003. – 406 с.
11. Козик В.В., Панкова Л.А., Карп'як Я.С. та ін. Зовнішньоекономічні операції і контракти: навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: ЦНЛ, 2004. – 608 с.
12. Письмаченко Л.М. Державне управління зовнішньоторговельною діяльністю в Україні: регулювання та контроль : монографія. – Донецьк : ТОВ «Юговосток, ЛТД», 2008. – 366 с.
13. Поєдинок В.В. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 288 с.
14. Прокушев Е.Ф. Внешнеэкономическая деятельность. Инкотермс 2000: Учебное пособие. – 5-е изд., перераб. И доп. – М. Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2004. – 307 с.

15. Руденко Л.В. Розрахункові та кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємства : підручник. – К. : Лібра, 2002. – 304 с.
16. Сандровский К.К. Международное таможенное право : учебник. – 3-е изд., стер. – К. : Знання, КОО, 2002. – 461 с.
17. Солошенко Л. Зовнішньоекономічна діяльність : організація та документальне оформлення. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2001. – 176 с.
18. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації : монографія / за ред. Д. Г. Лук'яненка. – К. : КНЕУ, 2001. – 538 с.
19. Терещенко С. Основи митного законодавства України: Питання теорії та практики зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. – К. : АТ «Август», 2001. – 422 с.
20. Торгова Л.В., Хитра О.В. Основи зовнішньоекономічної діяльності : практикум. – Львів : Новий Світ-2000, 2007. – 512 с.

Укладач:
доцент кафедри
міжнародної економіки

Покатаєва Катерина Петрівна